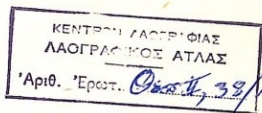

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1968 / Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξετάζομενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις)..... *Συνέαι*
(παλαιότερον ὄνομα *Μουσαχαιο*.....), Ἐπαρχίας *Καρδίτσας*
Νομοῦ *Καρδίτσας*
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κιμνίτης*
..... *Παντοῦ*..... ἐπάγγελμα *δημ./τος*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Συνέαι Καρδίτσας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξετάζομενον τόπον..... *(3) ἐτ.*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Μιχολοῦς Θεόδωρον*

.....
ἡλικία..... *65*..... γραμματικαὶ γνώσεις..... *Δ' Δημοτικῶν*
..... *Σχολεῖον*..... τόπος καταγωγῆς *Συνέαι*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *Ἡ περιφέρεια βοσκῆς ἔστο χωριότης. Ἡ μαθητήριος περιχρηστέατο πολλὰ ἐκ τῶν μετ' αὐτὴν περὶ τῶν προέστων τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκείνης. Ὑπῆρχον οὗτοι χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστήματα ; ὑπῆρχον χωριστοί.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ελλήνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Εἰς γαιοκτημονὰς ἡ Ρέσι-Μπέη Εὐρύμου εὐλαξάνδρα Κομνηνῆς Ἑλλῆς.*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Μετὰ τὴν γάμον τῶν τέκνων, διανεμομένη τῇ περιουσίᾳ, ὁ πατὴρ ἐξ ἑαυτοῦ εἰς αὐτὰ τὸ ἴδιον τὴν μερίδα περιουσίας. ὁ υἱὸς καὶ τὴν συντηρεῖ.*

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

μερρίδι καὶ κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

Ν. Ο.Ι.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους δρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Τὰ κτήματα*

τῶν γαιοκτημόνων καὶ ἐργάζοντο οἱ κότετοι τῶ χωρίου μετὰ τῶν μετῶν τῶ δημοσίου καὶ αὐτ. μεσαιωνοί

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)

Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

Κολλῆγοι, καὶ ἡ κτηνοτροφία τῶν δέσας ἔξοχως

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) *εἰς χρήμα*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραυτὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Διὰ τὸ θέρισμα ἔχρησιμοποιοῦντο ἐργάζαι δοῦμοι ἄνδρες γυναῖκες προερχόμενοι ἀπὸ μετῶν τῶν δέσας*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ο.ΧΙ

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *ὅπου ἐπὶ τὴν ἐργασίαν εἰς τὰ μετῶν τῶν χωρίων*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται

ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... ὡς ἐργάζονται

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

α) με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κ.τ.λ.)
β) με καύσιν παραλίας μετὰ τὴν ἀρρίσιν

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1910, αἱ δὲ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1918

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ἐν χωριῶν ἄροτρα δὲ ἐξ ἀλλοτρίων

ριὰτα, διότι τὸ ἔδαφος ἐστὶ πεδινόν. τὰ ἄροτρα ὑψηλὰ φέρονται ἀπὸ τὴν ἐργασίαν βόων, περὶ βόων καὶ ἐξαμακύνον

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1) χειροχρῆμα 4. βέλος ὑψίν 7. 10.
2. 5. 8.
3. βόων 6. 9.

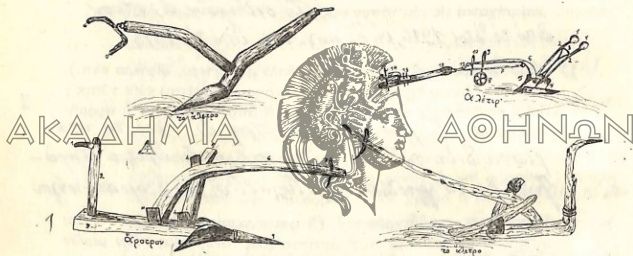
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1945
3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1924

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)..... 1924
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1918

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκεύαζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

*Ὁ ξύλινον ἄροτρον εἰς τὴν παλαιὰ χρόνον τὸ κατὰ
 παλαιὰν ὁ. ἰ. δ. ἔ. γεωργ. οὐκ ἔστι, ἢ μερικοὶ γεω-
 ργοὶ πλὴν εἶχον ἐκτεφρότητα, καὶ οὐκ ἔβαν διὰ τὰ ἔργα.*

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφορὰ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ; *Ἦτο τὸ δεύτερον ἀριστερόν.*

- 3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειρολάβα</i>	6. <i>σταλαίρι</i>	11.
2. <i>ὠτότης χειροτάβη</i>	7. <i>σταυρός</i>	12.
3. <i>Βόδιος</i>	8. <i>φτερά</i>	13.
4. <i>σπέρμα σταλαρίου</i>	9. <i>ὑνί</i>	14.
5. <i>σφινξ</i>	10.	15.

(¹) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν, ἐκάστου.

Μιάς μορφῆς, ὡς τὸ πρῶτον ἀνωτέρω.

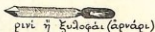
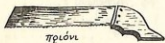

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *Παραλληλόγραμμου*

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου; *Ξυλοῦ.*

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....
σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ξυλοφάι, τοσεμάρι.

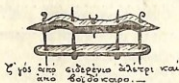

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Βόες, ἵπποι, ἡμίονοι*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν;..... *δ.ν.ο.*.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;

Διὰ τοὺς βόας ὁ ζυγός, διὰ τοὺς ἵππους καὶ ἡμίονους τὰ χάρμυρα.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουρά, λοῦρα, ζεύγες, πιζέες, λια κλπ.). *Ἡ μορφή τοῦ παλαιότερου ζυγοῦ ἦτο ὡς ἑξῆς:*

Ἡ μορφή τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ ἦτο ὡς ἑξῆς:

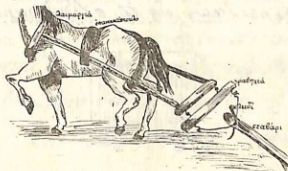
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *σημαία*.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *ἀνδέποτε*.....

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;.....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *ὡς, ἢ ματιωτέρω*
μεγαλαρία, ζουμαργια, σαμαρτζι, δύο τραβηχτά,
μονοφάλαγγι- ἄροτρον.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

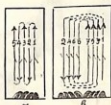
α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναίκα; 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε πῶς
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας *Παλαιότερον ὥργωνε ὁ ἀγρότης*
ἢ ὁ ὑπηρετὴς. Ἐξ τῆς περιγραφῆς ἀποφύγετε ὥργωνε
καὶ ἢ γυναικί. Σήμερον γίνονται τὰ ὄργωματα διὰ τραβηχτῶν.

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Το πλεονεκτήμα τῶν βοδιῶν ἐν*
ὄργωσιν τῶν ξύλων μόνον εἰς ἄροτρον ἐκείνῳ τῷ γένει καὶ ἐδένον τούτων
μετὰ τὴν διὰ τὸν ζεύξιμόν τοῦ ξύλου κατόπιν ἔδενον καὶ τὸ ἄροτρον ἐξ τῶ
γένους τοῦ γαυρὸν καὶ οὐδὲν ἄλλο.
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον *Βοτῶν τὰ χέμικρα*
ὡς καὶ ἀπὸ αὐτῶν εἰσὶν οἱ ἀγροῖδες καὶ γίνονται ἐξ τῶν τραβηχτῶν καὶ
ὁποῖα ἀνδέονται μετὰ μονοφάλαγγα καὶ τραβῶν τὸ ἄροτρον.
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Μετὰ σχοινί διὰ τὰς βελάς καὶ εἰν δεμένον ἀπὸ τὰ κέρατα
καὶ μετὰ γαυρὸν ἢ σχοινί διὰ τὰ ἔλκεα.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίης) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

.. *Περιφερειακῶς ὡς τὸ σχεδιάγραμμα β.*

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ὄρου ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίης, ντάμις, σιάσις, μεσθράδες κ.λ.π.) ; *ἔγινετο καὶ γίνεται εἰς χωρίδια... (σπορίης).*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; *Με αὐλακὶν καὶ τὸ χωρὶς σπορίαις εἶναι 12 μέτρα.*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; *μόνον ἐν ἑλαχίστοις ἀροτρία πᾶσι τοῖς ὄρεσιν καὶ χωρίων.*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *Παλαιότερον με δέγους, σήμερον βαλίδ.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *ἐξ ἀπαντα*

γ) Ἀροτρίσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ τότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἐγίνοντο τρις ὀργώματα καὶ γίνονται ἐν τῇ Ἀπρίλῳ. Ἐν τῷ Αὐγούστῳ καὶ τῷ Σεπτέμβριῳ. Ταῦτα ἐγίνοντο διώχημα - διβόλισμα σπορᾶ. Σήμερον διώχημα - διεισάριστοι σπορᾶ.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τὸ ἴδιον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

1 ἔτος

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχὴν; *2 ὀργώματα ἢ τὸ φθινόπωρον ἢ Ἀπρίλῳ.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

ὁ σάιμος

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; *Ν. Ν. ? Σιδηρὴν...*

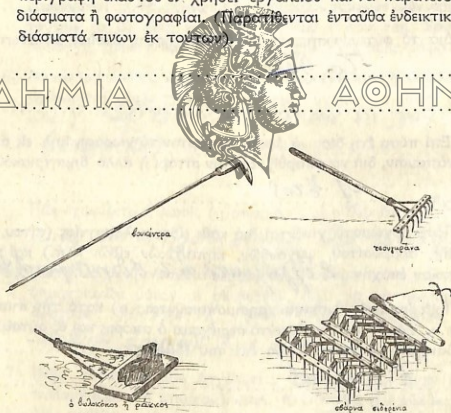
σιδηρᾶν ράβδον ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Ν. Ν.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ὁ μαθητὴς διὰ τὸ στυλόν, ἢ τὸ λίκον διὰ τὸ σιάν-
λιομα, ὡς τὰ κατωτέρω σχεδιστοῦν, ἐπὶ
τὴ μορφὴν αὐτῶν.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα
καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

οὐδεὶς.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους. Οἱ βρασιῆρες διὰ τῆς χειρὸς.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Τὰ ἀδύνατα ἐξ ἀφαιρέσεως οὐσίης (τραχύτης)

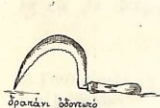
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. Ἐσπέρνοντο.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με, τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
*Με τὸ θελεῖν καὶ τὸ δρεπάνι τὸ ὅδε-
 γνωτὸ ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιαγραμμάτων.*

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

*Σημειοῦν δὲ ὅτι χρῆται ἢ χρεῖται
 τὰ μὴ χάνων.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *μορφέ, ἢ μὴ χάνει.*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλεῖου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀμαλὴ

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ψαλιν

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν ἀπὸ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *σιδηροϋργοί*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παλαιότερον ὁ θερισμὸς τῶν ρεβιθῶν, βρώμης, ρόβης ἐγίνετο μὲ τὰ χεῖρες. Σήμερον διὰ τῶν μηχανῶν.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Παλαιότερον ἐν ὕψος 20 ἐμβαπτὸν, σήμερον ἐν ὕψος 10 ἐμβαπτὸν.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταί.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Οἱ χεριές τοποθετοῦνται ἐπ' τοῦ ἐδάφους 3-4 μαζὶ καὶ οἱ μεγαλύτερὲς σταχύων ἔχουν τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *θερίσται*

γ. Οἱ θερίσται.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερίσται, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; *ἡμεῖρα ὁ θερίσται
ρίνεται διὰ τῶν μηχανῶν. Παλαιότερον ἐδέριον.
ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοῦ χωρίου καὶ τῶν γει-
τονικῶν τοιόντων ἐπαγγελματίαι.*

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀπακοπὴν (ἐξακοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *ἡμεῖρα ἔλαβον μετὰ ἡμε-
ρομισθίου εἰς χρῆμα μετὰ φαγητοῦ ἀπὸ τοῦ
παστοῦ κατὰ 3-4 δραχμὰς τὸ ἔτος
1915. Πλεονέκτημα καὶ ἡμέρα.*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Διὰ προφύλαξιν
ἔφεραν εἰς τὴν χεῖρα ἄνδρες καὶ γυναῖκες πα-
λαμαρί (ξύλινα μάχρημα μετὰ δακτύλου). Ὅσοι
τοὺς διέφυλλον διὰ τὴν μακρύτεραν συμπίεσιν
τοῦ εἴτον. Ὁ ἄνθρωπος διὰ νὰ μὴ πονᾷ τὸν ἄνω μέρ-
ος τοῦ σώματος περιεβάλλοντο μετὰ χεῖρας.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Πάντοτε τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ναι*

Ὁ ἥλιος μ' ἔλατ' ἡμεῖς ἔργοντες, ἀρχὴς ἡ βασιλείας.

Ἐξυνέβρισεν ὁ τὸν Παρνασσὸν ἔρχετο στὸ καμπόχουρι.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

*Ἐφάνθη μὴν ἡμεῖς τοῦ χωραφίου ἀθήριστον
καὶ ἔφην στεγνύνει τὸ χωράριον, ἐρχόμενος πρὸς τὸ ἔνν το δρεπάνου
ἐπὶ τὸ ἀνδρὶστον ταμάχον καὶ ἔφην ἔπεφτε στὸ ἔδαφος
καὶ σταματοῦσε μνηστῆρ' ἐπὶ χάρμα ἔρρετο ἔρχομαι ἐπὶ τὸ ἐρχό-
μενον δὲ ἔχων μνηστῆρ' ἐφορῶν ἔλκετο δὲ ἔχων σφαιρὰ καὶ τὸ
στάχυ' ἐπὶ σταυρὸν ἔταρα σταυρὸν πρὸς τὸν τοποθετοῦσα στὸ
εἰκονοστάσι ἢ στὴν θύραν τοῦ σπιτιοῦ.*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

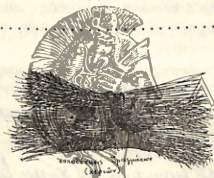
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... *Ἀμέσως μετὰ.*

τὸν θερισμὸν ἀπὸ τῆς δευτεράδας.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ δερματιῶδες μόντοι τῶν ἑλαιωμοντῶν χεριές παχέες
μαζὶ καὶ ἔφτιαξαν τὸ δερμάτι, τὸ ὁποῖον ἔδενον μὲ
μαλακὰ ποὶ τῶν ἑλαιωμοντῶν μετὰ τῶν ριζῶν. Ἀὐτὴν ἔγινε
σπάρτα σπάρτα πρῶτος καὶ ἔγινε ἑλαιωμοντῶν. Δὲ
τὰ μὲν σπάρτα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δερμάτια συνεκεντρώνοντο 30-40 μαζὶ καὶ ἐτο-
ποθετοῦντο ἐν ἑνὶ ἐπὶ τῶν ὁλοῦ μετὰ τὸ σπάρ-
τα πρῶτον τὸ ἐπὶ μέρος.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; 1955

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *φθινόπωρο*
καὶ Άνοιξη

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. *με τὸ σφυγὲι σκαπιστήρι*
ἢ με τὴν σφυγὲν σκαπάνην

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐσυν-
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *ἔσυνηθίζεται καὶ*
συνηθίζεται ἡ διατροφή τῶν ζώων με σανόν
καὶ φ. κ. κ. καὶ ἔτσιον ἐσπέρνουν τὸ φθινόπωρον
καὶ τὴν Άνοιξιν τὸν Μάϊον μὲν ἐσπέρνουν με τὴν νόσον
ἐσπέρνουν ἐξ τῆν ἡλίαν δὲ ἡλίαν ἡλίαν ἐσπέρνουν μετὰ δὲ μετὰ
τῆν καὶ μετὰ ἐσπέρνουν τὴν ἀποθήκην δὲ τὴν ἀποθήκην
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.)... *με τὴν νόσον τὴν μὲν Μάϊον*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) τὸ μερμεῖο χόρτο ἐξῆν ἠγιάζετο
 ἀπὸ τὸ ἐντὸς μέρους μὲν ἡμέρας, ἐκρίνετο μὲν δυνά-
 μιν ἀπὸ τὸ ἔξω μέρος. ἔκρινετο καὶ κατόπιν
 ἐκρίνετο μὲν ἡμέρας.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντο διὰ τῶν πόρων καὶ συνεκέν-
 τρωνοντο εἰς ἀλὸν ἐξισυμένον ἀλὸν τῶν
 χερσῶν.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;

Ἐπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησως, ὅπως
 ὁ χυμὸς μὲν τῶν ἀλῶν μὲν τὰ στόχια πρὸς
 τὰ μέγιστα τὰ στόχια τῶν πορτῶν πρὸς τὰ ἔξω διὰ τὸ
 εἰσπλῆναι τὰ πρὸ ἔξω ἐκ περιπτύξεως ἀλῶν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλὸν διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχαρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλὸν; Ἀπὸ τῶν ἀλῶν.

ἀλῶνι. ὅχι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλὸν. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; Ἐξῶ τῶν χερσῶν ἐκ τῶν

μερίδων (μονὸν χρὸν ἐξω τῶν).

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἔὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
 σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὸ ἀλώνι*
ἐπὶ τοῦτο εἰς τὴν οἰκογένειάν καὶ μὲ τὴν σειράν διανέμονται
8. ἀποδομὴς μέχρις οὗτο στεγνύεται ἔργον.

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Σήμερον ἀπὸ*
ἀρχῆς ἡμέρας διὰ τὴν τοῦτο. Περαιότερον ἀρχὴς ἡμέρας
ἐν τῷ μέσῳ ἀγνοοῦνται.

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Τὸ ἀλώνι εἶδος*
χωματῶν καὶ σχήματος αὐτοῦ.

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων).....

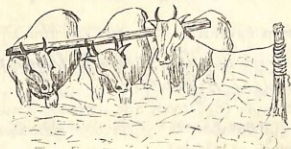
Καθάρισμα μὲ ἄξιδας τῶν χώρων καὶ ἐπί-
πληψις μὲ πηλὸν ἐκ χώματος.

9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Μὲ παρακαρ-*
εῖντος παρακάτω ἀπὸ τῶν πρῶτων ὥρας
μέχρι τῆς 5^{ης} ἀπογευματινῆς.

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Γίνα μὲν ἐξ τῶν ζώων τὰ εὐκρινῶς μὲν
τὰ στάχνα πρὸς τὴν ἔκτ.*

- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.) *ἐκρίνατε με βόας καὶ ἵππους.*

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦν ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ αὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα.....

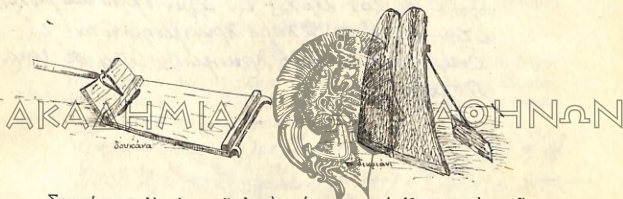
*τὸ ἀλώνισμα ἐκρίνατε διὰ βοῶν ἢ ἵππων καὶ ἐκρίνατε
μὲν ἐξ τῶν ζώων καὶ ἐξ τῶν μέσων ἀπὸ τῶν
ἐκρίνατε δύο μέτρων καὶ τὸ ἐκρίνατε ἐξ τῶν
στάχων καὶ τὸ ἐκρίνατε ἐξ τῶν ἐκρίνατε*

- β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Τὸ ξύλινον ποδὸν ποὺ διὰ τοῦ ἄλωνατος ἐκτελεστον
ἐκτελεστον ποδὸν ποὺ διὰ τοῦ ἄλωνατος ἐκτελεστον

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνατος διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνατικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνατος ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνατον τῶν.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνατικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικρίανη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωναζοντο) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνατικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων, ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; **Ἐχρησιμοποίητο**

παλαιότερον ἢ δουκάνη καὶ τὸ ξύλινον ποδόν
διὰ τοῦ ἄλωνατος ἐκτελεστον. Αὕτη ἔχρησιμοποιεῖτο
διὰ τοῦ ἄλωνατος ἐκτελεστον. Αὕτη ἔχρησιμοποιεῖτο
διὰ τοῦ ἄλωνατος ἐκτελεστον. Αὕτη ἔχρησιμοποιεῖτο
διὰ τοῦ ἄλωνατος ἐκτελεστον. Αὕτη ἔχρησιμοποιεῖτο

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ τῆς 8^{ης} πρωινῆς ἕως τῆς 5^{ης} μ.μ.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ὁ ξύλος ἀρχικῶς τῶ ἀλωνισμῶ καὶ μετὰ τοῦ
ἀπὸ κοπῆς τοῦ ξύλου χρησιμοποιεῖται τὸ
δικούλι. ὑπὸ τῆς ἀπὸ χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν
ποσοτή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

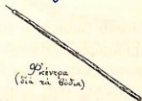
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ;

Ναί.

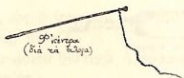
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε· κατωτέρω εἰκόνα),

Διὰ τὰς ἱπποὺς τὸ καμιντοῖ διὰ τὸν βόειον
ἢ βουμίντρον.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτον, κριθῆς, βρώμης, κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἡ ἐργασία τῶν ἀλωνισμάτων λέγεται ἀλωνισμός. Μία στρώσις ἀλωνίζεται.*

90' μήκος
(διὰ τὰ ὕδρα)

90' μήκος
(διὰ τὰ ὕδρα)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα) *οὐδέμις διορμίσια*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αλογοὺς καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

Κατασκευάζον ἡμιτελεῖς (οἱ οὐ μωροὶ ἢ οἱ ἀνέμοι κατασκευάζον) (οἱ βλάχοι) οὐδ' ὅποιοι ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν μετὰ ζῶα.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ὅχι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

Ὁ κόπανος ἦτο ξύλινος ἀπὸ παρναρίου δρυὸς. Τὸ ἐμπρόσθιον μῆκος ἦτο γύρω 70-80 ἐπιμετρητὰ καὶ μῆκος 60-70 ἐπιμετρητὰ καὶ πᾶχος 5 ἐπιμετρητὰ. Ἦσαν ἦτο ἡλαθὴ μῆκος 3 μέτρα, σχήματος κυλινδρικοῦ μετὰ δὲ μῆκος 3 ἐπιμετρητὰ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). *Διὰ τὸ δοτικὸν κωρίμα*

κόπανος στρόφιλος

ξύλο κατασκευαστὸν διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ὧρου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Κυρίως διὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας διὰ τῶν μετ' αὐτὴν παραγωγῶν τῶν κοπάνισμα ἐγίνετο μὲ ἀργαζοὺς ἐπ' ἀμοιβῇ

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....
.....
.....

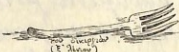
- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

1)
.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *τὸ 1918, καὶ τὴν ἀπρὸς μὲν τὴν ἀλ. τὴν λ. τὴν λ. τὴν λ.*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάμ, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες φέρονται λειῶμα. τοῦτο σωρεύεται διὰ τὸ λίχνισμα μὲ τὸ δικριάμ, τὸ καρποφόρον ἢ δικιργιάν, καὶ τὸ ζήνιο φτενέρι.*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

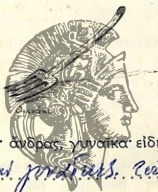
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

οὐδὲν ἔστι μιν

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....

Μὲ τὸ φτυάρι καὶ τὸ θρινάκι ὁ καρποφύ-
ξις κατωτέρω ἐκονίζεται.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναικᾶ· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες· τῷ σπριγῷ.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ λίχνισμα μετὰ τὸ
ἀποφύγει. Λέγονται κόντυλοι καὶ ὅποια ὁ καρ-
πὸς ἀποχωρίζεται διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνηθίζεται τοῦτο

Δει. ριζοι.

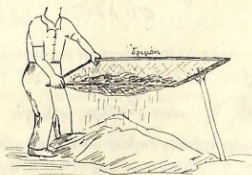
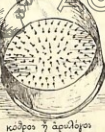
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Ἡ διαλογή τῶν καρπῶν γίνεται μετὰ δερμόνισμα ἐν βλαβείᾳ τῶν ποταμῶν ἢ ἐν τῷ ποταμῷ διὰ κυνήσεων· ριφτεῖ τὸ σιτάρι καὶ μόνον εἰς κόμην.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Μὲ τὸ μύδρινον

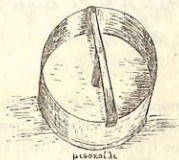
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; *Ναί*
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπίγνυται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Σχηματίζεται σωρὸς καὶ ἐξ τῶ μέσων τοῦ σωροῦ ἐμπίγνυται τὸ φτυάρι τοῦ λιχνίσματος.*

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *οὐδὲν.*

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

*Πῶς τὸ ἀγ-
νωστὸ κατεβάλλετο ἢ ἀνίστατο ἐξ αὐτοῦ δεκανοστήν ὁ δὲ πρὸς
περιήρχετο τὸ ἀγνόν. Ὁ δὲ τὸν δεκανοστήν ἐμμετροῦ-
μεν τὴν βεδούρα ἐξ δυάδων. Αὕτη εἶχε χωρητικότητά 12 δυάδων.*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωναίτιο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν).

*Ἐν τῷ ἀγνώστῳ κατεβάλλετο ἐξ
εἶδος καὶ ἀνωτέρω βάρη. Τὰ ποταμιοῦ μετὰ
αὐτοῦ δημητριακῶν ἦσαν τὸ μινθίδι, κυρτω-
τός 12 δυάδων, ἢ βεδούροι κυρτωτός
12 δυάδων.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς, ἐκάστην περιπτώσιν τὰς σχε-
τικὰς συνθηκὰς)

*Ἐν τῇ ἀποθήκῃ, ἢ βερύκῃ. (ἔστιν
διμερίσμα. ἔστιν εἰς διμερίσματα καὶ ἡμίονος
ἐν δὲ ἑμασθῶν εἶδος δημητριακῶν προῖόντων).*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ δ' ἄχρον ἀποδυναμύνειτο ἐκ τῆς
 ἀποδύμενης ἢ εἰς τὸ παρῶν (συνεῖς δ' ἄχρον τεχνι-
 τὸς εἰς τὴν θάλασσαν πῶς ἐκπορεύετο με βάνα.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Πρὶν τῶν ἀλωνισμῶν ἐξεχυρίζετο τὸ μακρότερον
 στῆρι καὶ ἔκρινε γίνεαι χωριστοί.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ὁ ΧΙ

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποίου τοῦ σχήματος τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀνάμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

1 9^η Μαρτίου διὰ τὴν προσέλευσιν τοῦ σίτου ἀπὸ τῶν
 σταροφάγων. 2) 17 Ἰαννουαρίου ἀναθεῖναι κερία καὶ
 τὸ τοποθετεῖν 3) ἄχρον ἐκπορεύετο ἢ καμιντοί

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Παλ. θρακτικῆς ὥρας καὶ ἔμπροσθεν
 τοῦ οἴκου.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

μικρός φανός

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;

οιοδύνατε

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;

κυρίως οί νέοι. και τα παιδια.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

κατά πυράς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

*Γύρω στή φωτιά λεγόταν διάφορα άσματα
και παιδιών εις τήν από τήν φωτιά.*

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Σύλα.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ